

Sdělení odboru ochrany vod MŽP k povinnosti digitalizace havarijních plánů podle § 39 odst. 2 písm. a) vodního zákona

Tzv. havarijní novelou zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) ve znění pozdějších předpisů, která byla publikována ve Sbírce zákonů ČR jako zákon č. 182/2024 Sb. bylo novelizováno ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) tohoto zákona, jež nově ukládá povinnost vkládání digitalizovaných havarijních plánů do Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP).

Toto novelizační ustanovení nebylo předmětem vládního návrhu havarijní novely, ale do konečné podoby zákona bylo doplněno pozměňovacím návrhem v průběhu schvalování v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, proto nebylo součástí standardního meziresortního připomínkového řízení.

Předmětná novela vodního zákona:

- **nemění stávající povinnost zpracovat havarijní plán a žádným způsobem nerozšiřuje okruh subjektů, na něž uvedená povinnost již nyní dopadá, pouze zavádí povinnost havarijní plány postupně digitalizovat,**
- **nezavádí povinnost havarijní plány nově aktualizovat,**
- **nestanovuje termín, od kterého mají být digitalizované plány vkládány do systému ISPOP; v přechodném ustanovení ukládá, aby stávající havarijní plány byly do systému ISPOP vloženy nejpozději do dvou let od nabytí účinnosti novely zákona,**
- **obecná účinnost daného ustanovení je od 1. 8. 2024 a povinnost provedení digitalizace bez zbytečného odkladu se tak týká pouze nově zpracovávaných havarijních plánů.**

Předmětné ustanovení zavádí povinnost digitalizace a vkládání do systému ISPOP pouze těch havarijních plánů, kdy havárie může ovlivnit vodní tok, tedy ve výsledku se tato povinnost nedotýká všech havarijních plánů (§ 39 odst. 2 písm. a) vodního zákona, následovně:

(2) V případech, kdy uživatel závadných látek zachází s těmito látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody, má uživatel závadných látek povinnost činit tato opatření:

*a) vypracovat plán opatření pro případy havárie (dále jen „havarijní plán“) a předložit jej ke schválení příslušnému vodoprávnímu úřadu; **může-li havárie ovlivnit vodní tok**, projedná jej uživatel závadných látek před předložením ke schválení s příslušným správcem vodního toku, kterému také předá jedno jeho vyhotovení, a po schválení vodoprávním úřadem **vloží havarijní plán do integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.***

Podrobnosti a náležitosti havarijního plánu stanoví prováděcí vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků (tzv. havarijní vyhláška). Nyní je připravována novelizace tohoto právního předpisu v důsledku přijetí havarijní novely. Přílohou této vyhlášky by měl být vzor nového formuláře ISPOP, který bude

obsahovat základní údaje z havarijního plánu (zejména druh a množství závadných látek se kterými je nakládáno, recipient, do kterého by tyto látky mohly uniknout v případě havárie, opatření k zabránění a snížení dopadů havárie, kontaktní údaje) a prostřednictvím kterého bude celý digitalizovaný havarijní plán vkládán do systému ISPOP.

Závěr:

Aktuálně (v průběhu září) byl ve spolupráci s Českou informační agenturou životního prostředí (CENIA) a Výzkumným ústavem vodohospodářským TGM, v.v.i. připraven nový ohlašovací formulář, který umožní vkládání digitalizovaných havarijních plánů do systému ISPOP. Neexistence formuláře (tj. vhodného předepsaného způsobu) je objektivním důvodem, proč není možné povinnost splnit. Ohlašování by mělo být možné od 1.12.2024.

Žádáme uživatele závadných látek, kteří mají havarijní plány schválené vodoprávním úřadem v termínu od 1.8.2024, aby tyto plány vkládali do systému ISPOP zpětně, tj. za období od 1. 8. do 30. 11. 2024.

Zdůrazňujeme, že nová povinnost postupné digitalizace havarijních plánů není spojena se sankcí za její nedodržení a havarijní plány schválené vodoprávním úřadem od 1.8.2024, ale zatím nevložené do systému ISPOP, jsou platné. S jejich vložením do systému se počítá bez zbytečného odkladu poté, co bude možné tuto povinnost fakticky splnit, tj. po 1. 12. 2024.